

Den spesielle banken på Svalbard

På Svalbard ligger det en helt spesiell bank. Den inneholder ikke penger men frø! Hvorfor det? Undervisningsopplegg for tre nivåer barneskolen.

AV GRO WOLLEBÆK, RESSURSLÆRER FOR NYSGJERRIGPER | PUBLISERT 19. MARS 2024 | OPPDATERT 5. MARS 2025

Gå rett til [3.-4. trinn](#) eller [1.-2. trinn](#).

5.-7. trinn

Den spesielle banken på Svalbard

Et øde sted med arktisk kulde, dypt inne i fjellet på Svalbard, ligger et av verdens mest dyrebare skattkamre. Det er verken penger, gull eller edelstener som ligger gjemt her – det er frø! Det kalles Frøhvelvet på Svalbard, kjent som Svalbard globale frøhvelv. Det rommer millioner av frø fra hele kloden.

Bilde av Frøhvelvet på Svalbard om vinteren sett nedenfra mot inngangen.

Inngangsdøren til frøbanken. Foto: Svalbard Global Seed Vault

Gamle og nye frø

Her er tusenvis av frø fra viktige plantearter, som matvekstene ris, mais og hvete. Her finnes også frø som brukes til medisiner og klær.

Noen av frøene er svært gamle, mens andre er resultat av moderne jordbruk og vitenskap. Det fantastiske er at hvert enkelt frø har potensiale til å vokse opp til en helt ny plante, som igjen kan danne nye frø.

Frø fra hele verden

Frøhvelvet ble åpnet i 2008 for å beskytte verdens matforsyning mot fremtidige katastrofer som krig, oversvømmelse, tørke, sykdommer, pandemier og klimaendringer. Dette spesielle hvelvet er som en sikkerhetskopii for alle typer frø fra hele verden.

“

Dette blir en frossen Edens hage. Et sted der livet kan bevares for all fremtid uansett hva som skjer rundt om i verden.

Tidligere EU president, José Manuel Barroso

Poser med frø. Foto: Svalbard globale frøhvelv

Frøene kommer med fly. Så kjøres de med lastebil

betyr at de kan overleve i mange år, og kanskje til og med i århundrer.

Perfekte forhold

Frøene lagres i hvelvet under perfekte forhold for å sikre at de kan brukes lengst mulig. De holdes i lufttette poser ved en temperatur på minus 18 grader celsius. Det kalles miljøet bremser aldringsprosessen i frøene, noe som

Samarbeid

Frøhvelvet er også et symbol på internasjonalt samarbeid. Land over hele verden sender frø til dette hvelvet for sikker lagring. Selv om mange land har sine egne frøbanker, fungerer hvelvet i Norge som en global sikkerhetskopii. Det er

gratis å lagre frø her.

Viktig for menneskeheten

Under borgerkrigen i Syria i 2013 ble en viktig frøbank i byen Aleppo ødelagt. Heldigvis var det lagret samme type frø Svalbard, slik at forskerne fra Syria i 2015 kunne dyrke frem nye frø i Libanon og Marokko. Dette er et godt eksempel hvor viktig frølageret kan være for å bevare planter og sikre matforsyning til menneskene.

Fakta om frøbanken

- Består av tre store fjellhaller.
- Befinner seg 120 meter inn i fjellet. Hallen tåler jordskjelv.
- Inneholder kasser der hver kasse har plass til 400 poser.
- Inneholder 500 frø i hver aluminiumspose.

Oppgaver

1. Hva er grunnen til at Frøhvelvet ble åpnet i 2008?
2. Hvilke katastrofer skal dette hvelvet beskytte mot?
3. Hvilke typer frø lagres i Frøhvelvet, og hvorfor er disse spesielt viktige?
4. Hvorfor er det viktig å ha en global sikkerhetskopi for frø?
5. Hvordan kan frøene på Svalbard sikre mat i fremtiden?
6. Skriv opp en liste på minst 10 frø du mener er superviktige å bevare. Gi en kort begrunnelse til hvert frø.
7. «Dette blir en frossen Edens hage», sa EU-presidenten. Hva mente han med det?
8. Skriv en kort historie om en frøpose sin reise fra sitt land og til Frøhvelvet på Svalbard. Få med detaljer om hvorfor akkurat disse frøene ble sendt til Norge, hvor de kommer fra, hvordan de ble sendt og hvordan du tror de ble mot på lageret. Lag gjerne illustrasjoner som passer til teksten din.

3.-4. trinn

Den spesielle banken på Svalbard

Visste du at det er en veldig spesiell bank på den norske øya Svalbard? Denne banken har ikke penger, men frø!

Banken er den største frøbanken i hele verden. Den ble åpnet i 2008. Her er det lagret millioner av frø fra nytteplante som for eksempel ris, mais, hvete og bomull.

Bilde av Frøhvelvet på Svalbard om vinteren sett nedenfra mot inngangen.

Inngangsdøren til frøbanken. Foto: Svalbard Global Seed Vault

Fakta om frøbanken

- Består av tre store fjellhaller.
- Befinner seg 120 meter inn i fjellet. Hallen tåler jordskjelv.
- Inneholder kasser der hver kasse har plass til 400 poser.
- Inneholder 500 frø i hver aluminiumspose.

[Redacted]

Foto: Svalbard Global Seed Vault

Frøbanken sikrer at frøene ikke blir ødelagt av brann, oversvømmelse eller tørke. Det gjør at vi er sikret mat, medisiner og klær i fremtiden.

Frøbanken skal sikre at vi alltid har frø fra alle de viktigste nytteplantene, sånn at de ikke kan bli utryddet. For eksempel vil vi jo gjerne ha kakaoplanter. Kakaobønnene, som vi kaller frøene til kakaoplanten, lager vi sjokolade av. Ris er også viktig mat for mange mennesker. Nå er det lagret frø fra alle typer kakaoplanter og risplanter i frøbanken på Svalbard.

Oppgaver

1. Forklar hva som gjør banken på Svalbard annerledes enn andre banker.
2. Nevn minst 3 typer frø som lagres på Svalbard.
3. Skriv en begrunnelse for hvorfor de 3 typene frø du har valgt er viktige å bevare.
4. Hva tror du skjer dersom alle risfrøene i verden blir utryddet?
5. Sjekk ut bilder av frøbanken på Svalbard og tegn hovedinngangen til banken.

1.-2. trinn

Den spesielle banken på Svalbard

[Redacted]

Poser med frø. Foto: Svalbard globale frøhvelv

Det er en bank på Svalbard.

Banken har ikke penger.

Banken har frø.

Frøene kommer fra hele verden.

Frøene er trygge.

De kan ikke ødelegges.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 4. april 2025, kl. 23.41 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.